

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia
1.3 Intézet	Római Katolikus Didaktika Teológia
1.4 Szakterület	római katolikus teológia (vallástanár)
1.5 Képzési szint	alap
1.6 Szak / Képesítés	római katolikus didaktikus teológia (vallástanár)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A héber biblia exegézise. A judaizmus forrásai						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Zamfir Korinna						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Drd. Réti Tamás						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	1	2.6 Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező – alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					44
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					17
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					38
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					94
3.8 A félév össz-óraszama					150
3.9 Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• Nincs
4.2 Kompetenciabeli	• Az Ószövetség kánonjának, korának, könyveinek általános ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Táblával és vetítővel felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Táblával és vetítővel felszerelt terem; BibleWorks software-rel felszerelt számítógépek az informatika laborban; intézeti könyvtár

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • az ószövetségi könyvekkel kapcsolatos alapismeretek alkalmazása konkrét szövegeken • a bibliai hermeneutika elveinek és szabályainak ismerete és alkalmazása • az exegézis történetkritikai és főbb szinkron módszereinek elsajátítása • az egyes ószövetségi szövegek történetkritikai elemzése
-----------------------------	---

Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • az Ószövetség teológiáinak alapfokú megismerése • az újszövetségi exegézis alapjainak megértése • a szisztematikus teológia bibliai alapjainak elsajátítása
------------------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A héber biblia / Ószövetség könyveinek, szövegeinek értelmezési képessége
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az héber biblia / Ószövetség történetkritikai exegézisének elsajátítása • Az héber biblia / Ószövetség kulcsszövegei mondanivalójának ismerete • Az Újszövetség, illetve a szisztematikus teológia ószövetségi alapjainak megértése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A hermeneutika és az exegézis fogalma. A szentírásmagyarázat történetének áttekintése. A történetkritikai exegézis. A szinkron szövegvizsgálat lényege, sajátosságai, formái.	előadás	Jegyzet, 5-10; IBC, 39–150; JBK III, 1156-1162
2. A retorikai elemzés. A narratív elemzés. A kánonkritika.	előadás	Jegyzet, 11-16; IBC, 322–335; NJBC, 1123–1129; 1146–1165
3. Hatástörténeti vizsgálat. A felszabadítás teológia szentírásmagyarázata. A feminista exegézis. A fundamentalista olvasat.	előadás	Jegyzet, 11-16; IBC, 322–335; NJBC, 1123–1129; 1146–1165
4. A teremtéstörténetek műfaja, vallástörténeti háttere. Ter 1,1–2,4a	előadás	Jegyzet, 17-26; G. von Rad, Genesi, 84-96; NJBC, 8-43; IBC, 400–420
5. Ter 2,4b–3,24	előadás	Jegyzet, 27-38; NJBC, 8-43; IBC, 400–420
6. A pátriárkatörténetek keletkezése, műfaja. Ter 12; 15,1-20; 18.	előadás	Rózsa, <i>Pátriárkatörténetek</i> , 3-45; Jegyzet, 39–56; NJBC, 8-43; IBC, 422–430
7. Kiv 3,1–4,17	előadás	Jegyzet, 57-64; NJBC, 44-50; IBC, 448-468
8. Iz 6,1-13; 7,1-25; Iz 8,23 – 9,6; 11,1-16	előadás	Jegyzet, 65-72; NJBC, 229-248; IBC, 1037–1041
9. Az Ebed Jahve énekek. Iz 42,1-9; 52,13 – 53,12..	előadás	RÓZSA, <i>Üdvösségközvetítők</i> , 229–287; NJBC, 329–348; IBC, 1052-1056
10. Jer 1,1-19. Jer 20,7-18. Jer 31,31-34	előadás	Jegyzet, 73-81; NJBC, 265–280; IBC, 1062–1092
11. Ez 1,1–3,27	előadás	Jegyzet, 81-88; NJBC, 305–310; IBC, 1114–1122
12. Zsolt 22; 104.	előadás	Jegyzet, 95–110; NJBC, 523–540; IBC, 855-858; 902-903; LACOCQUE, RICOEUR, 247-304; HIEKE, <i>Mérleg</i> , 4/1999, 373-391

13. Péld 8,22 - 9,6; Bölcs 7,22–8,1; Sir 24,1-31	előadás	Jegyzet, 111–119; NJBC, 453–461; IBC, 926–927; NJBC, 496–506; IBC, 1002–1003; NJBC, 510–522; IBC, 976–977
14. Az Ószövetség messiásképe. Fontosabb messiási jövendölések	előadás	Jegyzet, 120-128; RÓZSA, <i>Üdvösségközvetítők</i> , 5-228; NJBC, 229-248; IBC, 1037–1041
<p>Könyvészet <i>Biblia</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2003. <i>Szentírás</i> (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).</p> <p>Jegyzet: ZAMFIR Korinna, <i>Ószövetségi exegézis</i>, Kolozsvár, 2008.</p> <p>BENYIK György, <i>Ószövetségi exegézis. Teremtés és Kivonulás könyve</i> (jegyzet), BROWN, R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E., <i>The New Jerome Biblical Commentary</i>, Avon, 1992 (magyar fordítás: <i>Jeromos Bibliakommentár I–III</i> szerk. Thorday A., Budapest, 2002-2003. RÓZSA Huba, <i>Az Ószövetség keletkezése I-II</i>, Budapest, 1995-1996. RÓZSA Huba, <i>A Genesis könyve 1-2</i>, Budapest, 2002, 2003. RÓZSA Huba, <i>Ószövetségi egzegézis (Pátriárkák)</i>, Budapest, é.n. RÓZSA Huba, <i>Üdvösségközvetítők az Ószövetségben I-II.</i>, Budapest, 2001. SKA, J. L., <i>Introduzione alla lettura del Pentateuco. Chiavi per l'interpretazione dei primi cinque libri della Bibbia</i>, Roma, 1998. ZENGER, E., <i>Einleitung in das Alte Testament</i>, Stuttgart, 2010.</p>		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az Ószövetség héber nyelve	előadás	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
2. A vízözöntörténet (Ter 6,1–9,17)	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
3. Ábrahám hite (Ter 22,1-19).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
4. A Sínai hegyi szövetség: Kiv 19,1–20,21; MTörv 5,1-22; Kiv 24,1-18; MTörv 6,1-9.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
5. Sámuel születése és meghívása (1Sám 1,1-28; 3,1-21). A gyermek, akit Isten ajándékkul ad, a kiválasztás és a meghívás motívuma	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
6. Sámuel és Saul (1Sám 8,1–10,27) A királyság kezdeteiről szóló hagyományok. A királyság politikai és vallási jelentősége.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben

7. Ígéret Dávidnak (2Sám 7,1-29). A dávidi királyság és a messianizmus.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
8. Illés és a céreptai özvegyasszony (1Kir 17,8-24). Illés a Hóreb hegyen (1Kir 19,1-13).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
9. Üdvösségpróféciák Deutero-Izajásnál (Iz 40,1-11; 43,1-7; 49,14-26; 54,1-55,5). A szabadulás képei. Istenkép.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
10. Isten dicsérete (Zsolt 8; Zsolt 139).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
11. Hallel zsoltárok (Zsolt 113-114; Zsolt 115-118).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
12. Az Istennel való kapcsolat a panaszzsoltárokból (Zsolt 69; 88; 44).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
13. A házasságszimbolika a prófétai irodalomban (Óz 1,2-9; 2,4-3,5; Jer 3,1-13; Ez 16,1-43.60-63).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
14. Tóbiás könyvének tanítása.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
Könyvészet		
<p><i>Biblia</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2003. <i>BibleWorks for Windows</i>, Bushell, Michael S., Michael D. Tan, Glenn L. Weaver (eds.), CD-Rom, Version 7.0.012g, Norfolk, VA: BibleWorks, 2006 (a karon hozzáférhető). <i>Szentírás</i> (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).</p> <p>HAAG, H. (szerk.), <i>Biblikai lexikon</i>, Budapest, 1989. LÉON-DUFOUR, X. (szerk.), <i>Biblikus teológiai szótár</i>, Budapest, 1986.</p> <p>BENYIK Gy. (szerk.), <i>Szegedi biblikus konferencia kötetei</i>, Szeged, 1995-2011. BERGES, U., <i>Jesaja 40-48</i> (HThKAT), Herder, Freiburg, 2008. BROWN, R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E., <i>The New Jerome Biblical Commentary</i>, Avon, 1992 (magyar fordítás: <i>Jeromos Bibliakommentár I-III</i> szerk. Thorday A., Budapest, 2002-2003). [a továbbiakban NJBC/JBK].</p>		

<p>DONNER, H., <i>Geschichte des Volkes Israel und seiner Nachbarn</i>, Göttingen, 1995.</p> <p>FARMER, W. R., MCEVENUE S., LEVORATTI A. J., DUNGAN D.L. (eds.), PATHRAPANKAL J., EYNIKEL, E. (Indian edition): <i>The International Bible Commentary</i>, Bangalore, 2004 [a továbbiakban IBC].</p> <p>HIEKE, Th., <i>Hallgatni istenkáromlás volna. A panasz fenomenológiája és teológiája az Ószövetségben</i>, in <i>Mérleg</i>, 4/1999, 373-391.</p> <p>RÓZSA Huba, <i>A Genesis könyve 1</i>, Budapest, 2002.</p> <p>RÓZSA Huba, <i>Az Ószövetség keletkezése I-II</i>, Budapest, 1995-1996.</p> <p>RÓZSA Huba, <i>Kezdetkor teremtette Isten (A bibliai őstörténet magyarázata. Ter 1-11)</i>, Budapest, 1997.</p> <p>THORDAY A., <i>A szövetség mint ajándék és elkötelezettség</i>, Szeged, 1996.</p> <p>WESTERMANN, C., <i>Genesis 1-11, I/1-2</i>, Neukirchen-Vluyn, 1999.</p> <p>XERAVITS Géza - ZSENGELLÉR József (szerk.), <i>Tobit / Tóbiás könyve. Szöveg - Hagomány - Teológia (Deuterocanonica II)</i>, L'Harmattan, Budapest, 2005.</p>		
--	--	--

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.

- A tantárgy tartalma megegyezik az egyetemi oktatásban a fontosabb egyetemeken ószövetségi exegézis tartalmával és módszereivel.
- A tárgy keretében figyelembe vesszük a kortárs bibliakutatás eredményeit.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Kulcsfogalmak és az ószövetségi exegézis alkalmazásának képessége	Féléves részvizsga (írásbeli) és félév végi vizsga (írásbeli)	75 %
10.5 Szeminárium	Szemináriumi dolgozat megfelelése a biblikus kutatás módszertanának	Félév végi írásbeli vizsga	25 %
	A szemináriumi témák elsajátítása	A részvizsga és félév végi vizsga keretében	L. 10.4
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • A hermeneutika és exegézis alapfogalmainak ismerete, a történetkritikai módszer alkalmazásának képessége • Az alapvető ószövetségi szövegek exegézisének képessége 			

Kitöltés dátuma

2017. ápr. 25.

Előadás felelőse

Prof. dr. Zamfir Korinna

Szeminárium felelőse

Drd. Réti Tamás

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2017. ápr. 30.

Intézetigazgató

Prof. dr. Zamfir Korinna